

УДК: 65.011;629.33

КОНЦЕПЦІЯ «БЕРЕЖЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА» ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Захаров Володимир Андрійович, ст. викладач кафедри економіки, управління підприємствами та логістики, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — розглянуті основні інструменти «бережливого виробництва», що впливають на якість операційного менеджменту підприємства.

Ключові слова — операційний менеджмент, операційна система, підприємство, інновації, бережливе виробництво

Операційний менеджмент як елемент системи управління значно впливає на ефективність діяльності, інтегруючи взаємодію підрозділів підприємства його взаємозв'язки з постачальниками і споживачами, тому підвищення якості операційного менеджменту є одним з таких завдань яке потребує науково обґрунтованого підходу до його вирішення. Побудова таких моделей операційного управління які б забезпечували ефективне функціонування операційної системи в конкурентному середовищі.

Проблеми управління операційної системи і використання елементів бережливого виробництва в управлінні виробництві розглядалися у працях наступних вчених Р.Б. Чейза, Н.Д. Еквілайна, Р.Ф. Якобса, Джеффри Лайкера, ХейзерДж., Хоббс Д.П., Г.Л. Грант, Таїті Оно.

В основі бережливого виробництва лежить завдання виявлення і усунення втрат у всіх видах діяльності. Якщо розглядати рухи предмети праці і потоків інформації і складаєте карту процесу від початку і до кінця, виявляється численні втрати, — звичайно їх куди більше, ніж дій, що додають цінність. Проте виявити втрати — не означає звільнитись від них, найважче —

розроблення систематичного метода їх постійного виявлення і усунення. Одиначний випадок ліквідації втрат може дати відчутні результати, але лише регулярне безперервне вдосконалення дозволить добитися поліпшень в масштабі всієї системи, плоди яких пожинає Toyota.

Для того, щоб виробництво стало «бережливим», виробник повинен використовувати принципи, які дають можливість організувати потік одиничних виробів, тобто організувати роботу так, щоб виріб проходив стадії, де додається вартість, без збоїв, перешкод і зупинок. Для цього необхідна система «витягування», яка враховує в першу чергу запити споживача і припускає, що на чергову стадію процесу подається лише те, що буде використане негайно. А крім того, бережливе виробництво вимагає культури, коли кожен прагне до постійного вдосконалення [2].

Для підвищення якості управління операційною системою можна використовувати наступне поєднання принципів і інструментів бережливого виробництва.

Принципи які направлені на управління операційною системою підприємства:

Принцип 1. Ухвалою управлінські рішення з урахуванням довгострокової перспективи, навіть якщо це завдає збитку короткостроковим фінансовим цілям.

Принцип 2. Процес у вигляді безперервного потоку сприяє виявленню проблем.

Принцип 3. Використовуй систему витягування, щоб уникнути перевиробництва.

Принцип 4. Розподіляй об'єм робіт рівномірно

Принцип 5. Зроби зупинку виробництва з метою рішення проблем частиною виробничої культури, якщо того вимагає якість.

Принцип 6. Стандартні завдання — основа безперервного вдосконалення і делегування повноважень співробітникам»

Принцип 7, Використовуй візуальний контроль, щоб жодна проблема не залишилася непоміченою.

Принцип 8. Використовуй тільки надійну, випробувану технологію.

Принцип 9. Виховуй лідерів, які досконально знають свою справу, сповідають філософію компанії і можуть навчити цьому інших.

Принцип 10, Виховуй неабияких людей і формуй команди, що сповідають філософію компанії.

Принцип 11. Поважай своїх партнерів і постачальників, став перед ними важкі завдання і допомагай їм удосконалюватися.

Принцип 12. Щоб розібратися в ситуації, треба побачити все своїми очима

Принцип 13. Ухвалою рішення не поспішаючи, на основі консенсусу, зваживши всі можливі варіанти; упроваджуючи його, не зволікай

Принцип 14. Станьте структурою, що навчається, за рахунок невинного самоаналізу.

Бережливе виробництво як процес включає п'ять етапів:

визначення цінностей для споживача;

вибудовування послідовного потоку створення цінностей;

забезпечення безперервності потоку;

забезпечення «витягування» від замовника;

прагнення до досконалості.

Основні інструменти бережливого виробництва, які впливають на якість операційного менеджменту промислового підприємства:

1. «Стояння в колі» (Ретельне спостереження з виявом втрат і факторів, які їх породжують).

2. Стандартизування роботи (стандартизація процесів при їх аналізі виявити втрати).

3. 5S (сортирування, зберігання порядку, дотримання чистоти, стандартизування, вдосконалювання).

4. Організація робочого місця (використовування принципів 5S як елемента раціональної організації праці).

5. Збільшення ефективності процесу (усунення втрат під час робочого циклу – усунення непотрібних рухів і обробіток).

6. Швидка переналадка (використання методів швидкої переналадки - SMED).

7. Знизити варіабельність процесу (Зниження варіабельності, викликану внутрішніми причинами – забезпечити можливість швидкої підміни працівника, вирівняти загрузку, збалансувати ресурси).

8. Забезпечити профілактичне обслуговування.

9. Створити механізм вирішення проблем.

10. Складання поточних і майбутніх карт потоку створення цінностей.

11. Витягування (забезпечити наявність в незакінченому виробництві тільки такої кількості деталей, яка реально необхідно для виконання поставлених планів).

12. Створення інструмента візуального контролю (Працівник, виконуючий операцію повинен мати можливість «бачити» виникнення проблем з якістю, надлишком запасів, часом обробки деталей і т.д.).

Успішне вирішення цих завдань, подолання кризи у виробництві і становлення ринкової економіки в Україні можливе на підставі вивчення і використання світових та вітчизняних досягнень теорії і практики виробничого менеджменту, раціонального сполучення національного та зарубіжного досвіду з організації, планування і управління виробництвом. Разом з тим особливого значення набувають нові теоретичні, методологічні і організаційні підходи до управління виробництвом і планування соціально-економічних процесів. Не менш важливо врахувати ряд питань, пов'язаних із практичним переходом до ринку, визначенням способів формування ринкового середовища та методів його регулювання у вітчизняних умовах.

Використання інструментів «бережливого виробництва» дозволить вирішити проблеми які є в управлінні виробництвом, це дозволить підвищити якість операційного менеджменту підприємства.

Список використаної літератури

1. Захаров В. А. Аналіз сучасного стану операційного менеджменту на закордонних промислових підприємствах [Текст] / В. А. Захаров // Молодий вчений. — 2017. — №1.
2. Лайкер Д. Дао Toyota: 14 принципів менеджмента ведучей компанії мира / Джеффри Лайкер; Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. — 402 с.
3. Сумець О.М. Операційний менеджмент: теоретичний аспект і практичні завдання: Підручник. 3-тє вид, перероб. та доповн / О.М. Сумець — К.: ВД «Професіонал», 2006. — 480 с.
4. Хоббс Д.П. Внедрение бережливого производства : практическое рук. По оптимизации

бизнеса / Д.П. Хоббс ; пер. с англ. П.В. Гомолко, А.Г. Петкевич; науч. Ред. Д.В. Серета. – Минск : Гревцов Паблшер, 2007. – 352 с.

5. Хейзер Дж. Операционный менеджмент : пер. с англ. . -10-е изд. / Дж. Хейзер, Б. Рендер - : СПб.: Питер, 2015 - 1056 с

6. Чейз Ричард Б. Производственный и операционный менеджмент : Ричард Б. Чейз, Николас Дж. Эквилайн, Роберт Ф. Якобе; пер. с англ. - 8-е изд. - М.: Издательский дом "Вильямс", 2006. - 704 с.

Автори

Захаров Володимир Андрійович, старший викладач кафедри економіки, управління підприємствами та логістики, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (vzakharov1986@gmail.com).

Тези доповіді надійшли 01 лютого 2018 року.

Опубліковано в авторській редакції.